

Viatge a Ítaca de les oliveres mil·lenàries

FRANCISCO
ZAPATER

REGIDOR DE
RELACIONS
CIUTADANES

A Tarragona estem d'enhorabona. Avui dilluns, a les set de la tarda, s'inaugura una exposició d'oliveres mil·lenàries del territori del Sènia. L'acte es farà al Pati Jaume I de l'Ajuntament. Però tranquils, que no ens hi plantaran arbres de vuit metres de diàmetre. Tot just n'hi cabrien tres o quatre. S'exhibiran una trentena de pòsters amb fotos d'oliveres mil·lenàries, es farà un tast d'oli dels mateixos arbres que menjaven els romans i, després dels parlaments, tots cap a casa. L'exposició restarà oberta fins al 12 d'abril.

Aquest serà un dels primers passos del particular viatge a Ítaca d'aquests monuments vivents. I és que els responsables de la Mancomunitat de la Taula del Sènia han programat el seu GPS cap a la UNESCO, tot buscant el nomenament de les oliveres mil·lenàries com a Patrimoni de la Humanitat. I la nostra ciutat, en tant que capital que era i és, dona suport a la iniciativa. Estem amb els promotors de la idea i els desitgem sort, molta sort. L'èxit de l'aventura completaria el repòquer d'Oscars de la UNESCO de les nostres comarques: el Monestir de Poblet, la Tarraco Romana, els castells, les pintures rupestres i ara l'olivera, un ésser que forma part del nostre ADN.

El cultiu de l'olivera neix fa sis mil anys a la Mediterrània oriental. Els fenicis van portar-la a les nostres terres i els romans en van estendre el cultiu per tot el Mare Nostrum, el perímetre del qual està poblat per milions d'oliveres, zeloses guardians de les seves aigües.

L'olivera és un arbre molt agraït. El seu fruit ens dona un dels aliments més

bàsics i més saborosos de la nostra dieta, l'oli. I ens proporciona d'altres beneficis addicionals, com ara la llenya, o l'ornamental, sense oblidar el valor simbòlic que, com a signe de victòria o de pau, representa una branca d'aquest arbre.

L'olivera és un dels arbres més longeus que existeixen, fins al punt que encara es conserven, a l'hort de Getsemaní, alguns exemplars on pregà Jesús la seva darrera nit. I és aquesta longevitat que ens permet gaudir avui de la major concentració d'oliveres mil·lenàries de tot el món. En total en són 4.580, distribuïdes en una superfície de 112.600 hectàrees de dinou pobles situats a banda i banda del riu Sènia. L'epicentre d'aquesta eclosió de la natura es troba a Ulldecona (amb un total de 1.335), i més concretament a la partida de l'Arion, amb prop de 400, entre ells la Farga I i la Farga II, testimonis vius

de la nostra història i del pas del temps. I aquesta franja a cavall entre el País Valencià i Catalunya és una mena de frontissa que uneix tots dos països, un element més de cohesió entre valencians i catalans, juntament amb la llengua, el mar i la història.

Es considera olivera monumental la que té un tronc, com a mínim, de 3,50 metres de perímetre a l'alçada del pit d'una persona. I una de les més monumentals és la Farga I, amb un tronc de 18 metres a la base i 8,03 a l'alçada del pit.

Hi ha pocs arbres tan macos com l'olivera mil·lenària, sigui la del territori del Sènia, vetusta i a vegades esquinçada; la de Mallorca, de formes sinuoses i turmentades pels efectes de l'aire salnitros i per la falta d'humitat, o la de Calamata, a Grècia, de gran capçada i fruit excel·lent.

Jaume Antich lidera aquesta empresa com a director del projecte Oli o oliveres mil·lenàries del territori del Sènia. El seu amor vers les oliveres i la seva perseverança auguren possibilitats d'èxit. A més a més, treu diners de sota les pedres, fins i tot en èpoques de crisi com la actual.

Els propers mesos estarem pendent de dues carreres molt singulars: la de les oliveres mil·lenàries per la nominació de la UNESCO i la de Natalia Rodríguez als Jocs Olímpics de Londres. Èxit a les dues en el seu particular viatge a Ítaca. Seria bonic veure la Natalia l'11 d'agost al punt més alt del podi de Londres. Ho podem imaginar: la medalla d'or al coll i una branca d'olivera a la mà, fent esment de les oliveres monumentals, com va prometre fa poques setmanes al peu de la Farga de l'Arion.

Ave Natalia, ave oliveres, Tarragona us saluda.